

Sprzedż odpustów

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

*„Odpusty nam tu jakieś z Rzymu przedawano,
U których ołowiane pieczęci wieszano,
By było onę z nieba ku nim przyłożono:
Odpuszczajcie, chćeci-li, by wam odpuszczono!
Ale gdy stamtąd listów wierzących nie mają,
Niechajże ty z ołowem tam sobie chowają;
Bo, wierz mi, kto sie trefi tam między tę tłuszczą,
Byś najwięcej odpuszczał, tobieć nie odpuszczą.”*
Mikołaj Rej

*„Ja bym przywileju mego ani za stanowisko świętego Piotra
w niebie nie zamienił, bo ja moimi odpustami więcej
wybawiłem dusz, aniżeli on kazaniem swymi. Odpust
i największe nawet gładzi grzechy; przypuśćmy, żeby kto, co
jest jednak niemożliwą rzeczą, samej matce Bożej gwałt zadał,
to nie potrzebuje niczego więcej, jak tylko zapłacić, dużo
zapłacić i będzie mu odpuszczone (...)
Pan Bóg nasz, nie jest już więcej Bogiem,
albowiem wszelką moc swą złożył on w ręce papieża”*
dominikanin Tecel (handlarz odpustami z XVI w.)

*„Gdy tylko pieniądz do puszek wskoczy,
dusza w tej chwili z czyścica wyskoczy”*

Pierwszą „takę apostolską grzechów” ogłosił Jan XXII (1316-1334). Jako podstawę zapewne przyjął germański kodeks karny, który przewidywał opłaty kompozycyjne za wykroczenia i zbrodnie. Dla prawa świeckiego był to oczywiście postęp, gdyż alternatywą tych opłat były krwawe zemsty rodowe, jednak w dziedzinie religijnej (kompensacja za grzechy) było to jednym z głównych powodów Reformacji i rozłamów europejskich. Jak pisze Wolter, „ludzie dość źli, aby popełniać te grzechy, byli dość głupi, aby za nie płacić (...) Księga tych taks była wydrukowana kilkakrotnie, począwszy od XV w. i wyniosła na światło dzienne **nikczemności śmieszniejsze i ohydniejsze zarazem od wszystkiego, co się opowiadało o bezczelnym oszukaństwie kapłanów starożytności** (...) Zwyczaj okupywania jałmużnami i modlitwami żyjących kar spadających na zmarłych, wyswabiania ich dusz z Czyścica zaczęto wprowadzać w XI w. Wtedy ustanowiono uroczyste święto przeznaczone na to nabożeństwo. Kardynał piotr Damiani podaje, iż pewien pielgrzym, powracając z Jerozolimy, został rzucony na wyspę, gdzie znalazł dobrego pustelnika, który go powiadomił, że ta wyspa była zamieszkała przez djabłów; że jego sąsiedztwo było całkiem pokryte płomieniami, w których djabli pogrążali dusze dręczonych; że ci sami djabli nie przestawali krzyżeć i wyc przeciw św. Odilonowi, opatowi z Cluny, swemu śmiertelnemu wrogowi. „Modlitwy św. Odilona, mówili, oraz modły jego mnichów, odbierają nam wciąż jakąś duszę”. Gdy to sprawozdanie zostało złożone Odilonowi, ustanowił w swym klasztorze klunjackim święto umarłych. Kościół przyjął wkrótce tę uroczystość. Gdyby się na tem zatrzymano, byłoby to tylko nabożeństwem; ale wkrótce nabożeństwo zwyrodniało w nadużycie; mnisi żebrzący, nadewszystko, kazali sobie płacić za wyciąganie dusz z Czyścica; nie mówili o niczem, tylko o ukazywaniu się ponoszących męczarnie, o duszach żalonych, które przychodziły wzywać pomocy, o nagłych śmierciach i karach wiekuistych, spadłych na tych, co jej odmówili. Rozbój przyszedł w ślad za łatwowierną nabożnością, i to była jedna z racji, która przyprawiła Kościół rzymski o utratę połowy Europy”

W 1514 r. Juliusz II opublikował bullę, na mocy której wydawano odpusty w formie tzw. jubileuszy (Bóg wie jakich?). Odpust mógł otrzymać każdy, kto wspomógł finansowo budowę olbrzymiej bazyliki św. Piotra.

Newsy odpustowe:

Około półtora tysiąca mieszkańców miasteczka Mikstat (Wielkopolska) oraz gości z całego kraju, a także z zagranicy, święciło w czwartek konie, krowy, kozy, żółwie, papugi, kury, psy, koty i inne zwierzęta. Ta tradycja kontynuowana jest w miasteczku od prawie 300 lat. Uroczystości, połączone z odpustem, odbywają się zawsze 16 sierpnia, w dniu św. Rocha, patrona chorych i rolników. [PAP, 17.08.2001]

[ya Reformacji XVI wieku, J.M. d'Aubigne, Trzecia księga - aż do maja 1518](#)

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))
[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 28-06-2002 Ostatnia zmiana: 27-02-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,679) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,679>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programing Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl